

К Р А Т Ъ К П Р О Т О К О Л

от

Годишна среща на Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България (НСММСНДРБ)

На 9 март 2017 г. /петък/ в 13.00 ч., в зала № 312, в сградата на Висшия съдебен съвет, гр. София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 12, се проведе Годишна среща на Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България (НСММСНДРБ), чието провеждане е одобрено с решение по протокол № 6 от 13 февруари 2018 г., т. 21 на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

* * *

На Годишната среща на Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България присъстваха:

1. Ангелина Лазарова – съдия в Апелативен съд - гр. Варна, национално лице за контакт за НСММСНД
2. Татяна Коева- съдия в Окръжен съд - гр. Стара Загора
3. Мариета Неделчева - заместник-председател на Специализирания наказателен съд
4. Румяна Илиева - съдия в Апелативен специализиран наказателен съд - гр. София
5. Атанас Атанасов - съдия в Софийски градски съд
6. Татяна Грозданова - съдия в Софийски окръжен съд
7. Теодорина Димитрова – Николова - председател, Окръжен съд – гр. Велико Търново
8. Красимир Шекерджиев – член на Съдийската колегия на ВСС
9. Цветомир Йосифов - завеждащ Международен отдел на ВКП, национален кореспондент за Европейската съдебна мрежа и Евроджъст
10. Димитър Терзииванов – експерт, дирекция „Международно правно сътрудничество и европейски въпроси“ в МП
11. Валентин Костов – Директор на дирекция “Международно оперативно сътрудничество”, МВР
12. Валентин Пушевски – съдия, Районен съд – гр. Варна
13. Деница Вълкова - председател на Апелативен съд - гр. Бургас
14. Камен Иванов - съдия, Апелативен съд - гр. София
15. Даниела Борисова – заместник-председател, Софийски градски съд
16. Мария Дучева - председател на Районен съд - гр. Айтос
17. Силвина Йовчева - съдия, Районен съд - гр. Силистра
18. Карамфила Тодорова – съдия, Апелативен съд - гр. София
19. Христина Тодорова – директор на дирекция „Международна дейност“, АВСС;
20. Руслана Вълчева – ст. експерт - международна дейност, АВСС;
21. Ида Лереова – мл. експерт - международна дейност, АВСС.

* * *

Годишната среща на Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България (НСММСНДРБ) протече при следния дневен ред:

1. Представяне на Отчет за дейността на НСММСНДРБ през периода м. март 2017 г. до момента.
2. Одобряване на Програма за дейността на НСММСНДРБ през следващия годишен период до м. март 2019 г.
3. Представяне на Мрежата за разследване и наказателно преследване на геноцид, престъпления срещу човечеството и военни престъпления.
4. Дискусия по актуални проблеми на международното сътрудничество по наказателни дела.

* * *

Годишната срещата беше открита и се проведе под ръководството на г-жа Ангелина Лазарова, съдия в Апелативен съд – гр. Варна и национално лице за контакт на Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България.

Г-жа Лазарова представи членовете на НСММСНДРБ, които са и контактни точки в Европейската съдебна мрежа. Тя информира, че съдия Мариета Неделчева, освен член на НСММСНДРБ изпълнява функцията и на контактна точка на България в Мрежата за разследване и наказателно преследване на геноцид, престъпления срещу човечеството и военни престъпления. Г-жа Лазарова уточни, че във връзка с Председателството на България на Съвета на ЕС тази мрежа ще осъществи различни прояви на територията на страната. Тя представи на участниците в срещата начина на работа на НСММСНДРБ, както и Отчета за дейността ѝ през периода м. март 2017 г. до момента /т. 1 от дневния ред/, като акцентира върху постигнатите резултати. През посочения период са извършени 253 дейности, като в сравнение с предходната година /103 дейности/ се наблюдава увеличение на запитванията два пъти и половина. Предоставена бе статистика за постъпили/отправени запитвания от/към национални и чуждестранни органи, други контактни точки на Европейската съдебна мрежа, Евроджъст и други. Запитвания са изпратени/получени и от органи от държави извън ЕС. Бе подчертано, че представените данни обуславят нуждата от нови членове на мрежата. Г-жа Лазарова обърна внимание на два сериозни акцента през отчетния период: работна среща на тема „Конфискация и отнемане на имущество, придобито от престъпления“ (м. март 2017 г., гр. Варна) и работна среща с предмет Европейската заповед за разследване (ЕЗР) (29 май 2017 г., гр. София). По втората тема мрежата по наказателни дела е участвала много активно с предложения и становища, които са били предоставени на Съвета по законодателство в МП и в преобладаващата им част са били възприети при изготвяне на Проекта на Закона за Европейската заповед за разследване. През отчетния период членовете на мрежата са участвали в 12 срещи и обучения с международен характер, многобройни онлайн обучения и семинари, курсове за поддържане на езиковата подготовка и др. Изтъкната бе нуждата от специализирана подготовка за всички магистрати по темата за сътрудничество по наказателноправни въпроси. Ангелина Лазарова информира присъстващите, че в Румъния подобни обучения, специализирани в терминологията областта на сътрудничеството по наказателни дела, се провеждат от Националния институт на магистратите, докато в България все още няма такъв разработен модул на национално ниво. Г-жа Лазарова посочи, че подобно обучение, организирано от НИП би представлявало интерес за всички магистрати по наказателни дела.

Г-жа Лазарова отново подчерта необходимостта от разширяване на мрежата, включително и чрез включване в нея на съдии от районните съдилища. Тя информира, че доколкото е запозната, има желаещи, но към момента няма обявена конкурсна процедура. Тя уточни, че членове на мрежата са участвали в среща с работната група, сформирана с решение на КАК към СК на ВСС, за обсъждане на предложения за изменение на Правилата за дейността на Националната съдебна мрежа по граждански и търговски дела и Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела проведено на 29.01.2018 г. На заседанието са били представени всички проблеми и предложения за изменения в правилата.

Годишната среща продължи с представяне и одобряване на Програмата за дейността на мрежата в периода м. март 2018 г. до м. март 2019 г. /т. 2 от дневния ред/. Г-жа Лазарова представи идеята за създаването на регистър, от който да са видни всички запитвания с цел уеднаквяване на практиката на членовете на мрежата. В тази връзка тя отправи молба от страна на ВСС да бъде предоставен онлайн достъп до програмен продукт с българското законодателство на български и английски език.

Г-жа Лазарова информира, че през 2018 г. се предвижда мрежата да продължи работата си по запитванията от български и чуждестранни органи, изпълняване на функциите на контактни точки в ЕСМ, дейности по обучения, разработване на чуждоезиков модул съвместно с НИП, участия в обучения, утвърждаване на мрежата като център за диалог по проблемите на международното сътрудничество, привличане на заинтересовани институции и сключване на споразумения за съвместна дейност, популяризиране на дейността на мрежата, приемане на нови членове, обновяване на страницата на мрежата и други. Г-жа Лазарова допълни, че през този период ще се проведат работни срещи, касаещи Европейската заповед за разследване, конфискация и обезпечаване, мерките за процесуална принуда, взаимното признаване на актове, свързани с наказанията, като от страна на Специализирания наказателен съд е предложена тема – разследване и наказване на свързани с тероризма престъпления, както и събиране и оценка на електронни доказателства.

Думата бе предоставена на г-жа Мариета Неделчева – член на НСММСНДРБ и контактна точка на България в Европейската мрежата за разследване и наказателно преследване на геноцид, престъпления срещу човечеството и военни престъпления. Тя запозна присъстващите с правния статут, предмета, състава, основните цели, функции, организация на дейността на тази мрежа и обмена на информация между членовете ѝ и с други международни органи. Г-жа Неделчева подчерта, че е много важно дейността на мрежата да придобие по-голяма гласност. В тази връзка са били осъществени срещи с представители на дирекция „Миграция“ - МВР, като предстои среща със заместник председателя на Държавната агенция за бежанците към Министерски съвет. Г-жа Неделчева информира, че има идея за създаване на конвенция, касаеща международното сътрудничество при разследването и преследването на този вид престъпления, като желание за участие са заявили държави от Северна и Южна Америка, Африка и Европа. През 2018 г. ще бъде проведен Ден против безнаказаността на геноцида, престъпленията против човечеството и военни престъпления по инициатива на мрежата с цел повишаване информираността относно тези престъпления, както и дейността и ангажимента на всяка една държава членка за преследване и наказване на извършителите им. Инициативата ще бъде организирана от МВНР в българското посолство в гр. Хага. Г-жа Неделчева добави, че ще председателства срещата на мрежата, която ще се проведе в периода 24-25 май 2018 г., с основна тема международни престъпления, събиране и допустимост на доказателствата от open sources – Facebook, Twitter и др.

Годишната среща продължи с дискусия по актуални проблеми на международното сътрудничество по наказателни дела. Думата бе дадена на г-н Йосифов, който информира присъстващите, че на 21.02.2018 г. в гр. Хага е проведена 39-та редовна среща на ЕСМ, на която са били обсъдени и въпроси във връзка с Председателството на България на Съвета на ЕС. На същата е било отбелязано, че представителите на България в ЕСМ са на едно от челните места по изпълнение на молбите за правна помощ по отношение на срочност, пълнота и качество на предоставените отговори на запитвания, което е отчетено и в Годишния доклад на мрежата. Приоритетно е била разгледана темата за развитието на електронния портал на ЕСМ, който става много полезен, със свободен достъп, подробен и мащабен, и съдържа около 95% от всички международни и вътрешни актове на държавите членки на английски език, би могъл да се използва за обучение на магистратите и следва да бъде популяризиран. Г-н Йосифов информира, че Националната прокурорска мрежа организира един път годишно национална среща, на която винаги са поканени и членовете на съдийската мрежа по наказателни дела. Подчерта, че по време на председателството на България ще се състои 50-та среща на ЕСМ, която ще се проведе в периода 27-29 юни 2018 г.

Основната тема ще бъде най-добрите практики при прилагането на ЕЗР, включваща презентация за българското законодателство и натрупания опит и проблеми в другите държави членки, като е предвидена и дискусия, модерирана от г-жа Лазарова. Ще бъдат поканени всички контактни точки на ЕСМ, министърът на правосъдието, главният прокурор на Република България, членове на ВСС и други гости, с общ брой 130 човека, като за България квотата е 20 делегати. Тази среща съвпада с 20-та годишнина на ЕСМ, като вече са проведени няколко работни срещи в МП и ПРБ за подготовката и организацията ѝ. Той информира, че започва организирането на работни групи във връзка със създаването на Европейската прокуратура и това налага извършването на изменения на вътрешното законодателство. В тази връзка ще бъде необходимо участието на българските контактни точки в работни групи за изменението на българското законодателство. Бе подчертано, че сътрудничеството между двете мрежи е изключително професионално, добронамерено, неформално и приятелско. Г-жа Лазарова допълни, че на тази среща членовете на НСММСНД ще направят представяне, касаещо националния закон за Европейската заповед за разследване. До 12.03.2018 г. е срокът за разглеждане на ръководството за изписване на Европейската заповед за разследване, което е на английски език и следва да бъде преведено на български. Г-н Йосифов се ангажира при нужда това ръководство да бъде преведено служебно и подчерта, че през тази година и двете мрежи трябва да наблегнат върху обучението по прилагане на закона за ЕЗР. На обсъждане бяха подложени и някои вече възникнали проблеми по отношение на този закон.

В дискусиата се включи и г-н Валентин Костов, който сподели готовността си да подпомогне работата на съдийската мрежа за осъществяване на контакти, обмен на информация, участия в обучения и други дейности. Той подчерта, че към момента предвид българското председателство МВР участва пряко в подготовката на няколко регламента, включително и по Шенгенската информационна система, въвеждане в експлоатация на нови информационни системи и функционалности в сферата на правоприлагането и др. А. Лазарова помоли за съдействие за осигуряване на достъп на членовете на мрежата до ресурсите на полицейската академия CEPOL.

Г-жа Лазарова информира, че покана за участие в Годишната среща е била отправена до председателите на апелативните съдилища в България, предвид организацията на мрежата по апелативни райони, и представи поздравителен адрес от Ванухи Аракелян – председател на Апелативен съд – гр. Варна, след което думата бе предоставена на г-жа Деница Вълкова. Тя поздравя членовете на мрежата за работата им и лично г-жа Лазарова за съдействието, което е оказала поемайки ангажиментите, свързани с дейността на мрежата в апелативен район – гр. Бургас. На следващо място г-жа Деница Вълкова постави въпроса за включване на съдии от районните съдилища в състава на мрежата, като посочи, че вече е направено предложение към ВСС за изменение на правилата на НСММСНД в този смисъл. Подчерта, че с това изменение ще се даде възможност към мрежата да се присъедини съдия от апелативен район Бургас. По повод председателството на България на ЕС, тя отправи предложение за организиране на посещения на чуждестранни магистрати в различни райони в страната с цел подобряване имиджа на съдебната власт и изрази готовността на Апелативен съд - гр. Бургас да бъде домакин на такова. По нейно мнение, медийното отразяване на подобни посещения би било полезно за цялата система. Във връзка с присъединяването към електронния портал на ЕСМ г-жа Вълкова предложи, ръководството на мрежата да направи предложение за включване на функционалност в техническото задание за изработване на Единната информационна система на съдилищата. От страна на Цв. Йосифов бе уточнено, че порталът на ЕСМ е изключително подробен и мащабен, със свободен достъп, и е достатъчно магистратите да бъдат обучени как да го използват, без да е необходимо да се създаването на допълнителни функционалности.

Думата бе дадена на г-н Красимир Шекерджиев. Той благодари за поканата и взе отношение по поставените въпроси, като информира присъстващите за вече свършеното от ВСС и за предстоящите стъпки. Работната група за обсъждане на предложения за изменение на Правилата за дейността на Националната съдебна мрежа по граждански и търговски дела

и Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България, създадена с решение на КАК-СК, е изготвила 2 проекта на правила. Уточни, че не е част от работната група, но проектите на правила са били разгледани на заседание на КАК-СК през м.февруари. Голяма част от въпросите, които се поставят като проблем на настоящата среща, вече са предвидени в правилата, например включването на районни съдии в мрежата. Той изложи дискутираните при обсъждането на правилата въпроси – необходимостта от изпит за проверка на нивото на владеене на чужд език и начин на провеждането му, както и броя и продължителността на мандатите на членовете на мрежата. Той информира, че тези въпроси ще бъдат обсъдени в Съдийската колегия на 13.02.2018 г. и тогава ще бъдат подложени на гласуване. По отношение на въпроса за предложението за организиране на обучения, които да бъдат включени в програмата на НИП, г-н Шекерджиев поясни, че обученията са ангажимент на Програмния съвет на института и допълни, че програмата на НИП за следващата година вече е приета.

Членовете на мрежата се обединиха около тезата, че наличието на изпит за проверка на нивото на владеене на чужд език би могло да откаже част от желаещите да се присъединят към мрежата, както и че не е необходимо да има ограничение по отношение на броя на мандатите. Г-жа Лазарова уточни, че мандатът като членове на НСММСНД не е обвързан с периода, в който те са контактни точки на ЕСМ, за което не е предвидена мандатност.

Г-жа Лазарова постави въпроса за актуализиране на информацията за възможностите на България за видеоконферентна връзка, както и за съдилищата, в които това е възможно, и тя да бъде разпространена сред държавите членки.

Участие в дискусиата взе г-н Димитър Терзииванов, който увери присъстващите в желанието на Дирекция „МПСЕВ“ да подпомогне работата на съдиите членове, като посочи възможността да се ползват ресурсите на МП по преведената нормативна база. Г-жа Даниела Борисова изрази интерес и уважение към дейността на Националната мрежа.

След изчерпване на изказванията г-жа Лазарова пожела успех на присъстващите в постигане на общата кауза за утвърждаване на добрите практики в областта на международното сътрудничество по наказателни дела.

Срещата приключи в 15,25 ч.